

Sygn. akt VIII Gz 242/16

POSTANOWIENIE

Dnia 31 stycznia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział VIII Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Piotr Sałamaj (sprawozdawca)

Sędziowie: SO Anna Budzyńska

SO Agnieszka Woźniak

po rozpoznaniu w dniu 31 stycznia 2017 r. w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa T. S.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

o zapłatę

na skutek zażalenia powoda na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum

w S. z dnia 12 kwietnia 2016 r., sygn. akt XI GNc 18/16

postanawia:

I. odrzucić zażalenie na rozstrzygnięcia zawarte w punktach 1. i 4. zaskarżonego postanowienia,

II. oddalić zażalenie w pozostałym zakresie.

SSO Agnieszka Woźniak SSO Piotr Sałamaj SSO Anna Budzyńska

Sygn. akt VIII Gz 242/16

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 12 kwietnia 2016 r. (sygn. akt XI GNc 18/16) Sąd Rejonowy Szczecin - Centrum w Szczecinie: na podstawie art. 395 § 2 k.p.c. uchylił postanowienie z dnia 14 marca 2016 r. o nadaniu klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty z dnia 12 stycznia 2016 r. (pkt 1. sentencji), oddalił wniosek o nadanie klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty z dnia 12 stycznia 2016 r. (pkt 2), zawiesił postępowanie egzekucyjne prowadzone przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w S. J. O. pod sygn. akt Km 389/16 do czasu uprawomocnienia się postanowienia (pkt 3.) i zwrócił opłatę od zażalenia w kwocie 100 zł (pkt 4.).

W uzasadnieniu Sąd Rejonowy wskazał, że nakaz zapłaty z dnia 12 stycznia 2016 r. został doręczony pozwanej na adres z KRS. Pozwana w dniu 19 czerwca 2015 r. złożyła wniosek o zmianę adresu spółki, która to zmiana została ujawniona w KRS w dniu 22 marca 2016 r. W dniu 14 marca 2016 r. - uwzględniając wniosek powódki z dnia 10 marca 2016 r. – Sąd nadał nakazowi zapłaty z dnia 12 stycznia 2016 r. klauzulę wykonalności. W ocenie Sądu Rejonowego, pozwanej nie doręczono nakazu zapłaty w dniu 11 lutego 2016 r., skoro zgłosiła ona wniosek o wpis nowego adresu przed dniem

uznania przesyłki za doręczoną (art. 133 §2a k.p.c.). W konsekwencji nakaz zapłaty z dnia 12 stycznia 2016 r. nie jest prawomocny i nie można mu nadać klauzuli wykonalności.

Zażaleniem, które zostało złożone 25 kwietnia 2016 r., powód zaskarżył ww. postanowienie w całości. Wniósł o jego zmianę i oddalenie zażalenia dłużnika w całości oraz o zasądzenie od dłużnika na rzecz wierzyciela kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

Orzeczeniu powód zarzucił, w szczególności:

- naruszenie art. 395 § 1 k.p.c. poprzez niedoręczenie zażalenia wierzycielowi, co uniemożliwiło mu złożenie odpowiedzi na zgłoszone zarzuty i przedstawienia stanowiska w sprawie,

- naruszenie art. 133 § 2a k.p.c. poprzez uznanie, że nakaz zapłaty nie został pozwanej spółce skutecznie doręczony, gdyż uprzednio, tj. 19 czerwca 2015 r. zgłosiła wniosek o wpis nowego adresu do KRS, który został ujawniony dopiero 22 marca 2016 r., a zatem nie był prawomocny i wniosek o nadanie klauzuli winien być oddalony, w sytuacji gdy pozwany dłużnik nie zawiadomił operatorów pocztowych o zmianie adresu i odbierał przesyłki m.in. od pełnomocnika wierzyciela i Komornika adresowane na poprzedni adres,

- naruszenie art. 395 § 2 k.p.c. poprzez uchylenie postanowienia z dnia 14 marca 2016 r. o nadaniu klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty z dnia 12 stycznia 2016 r. w sytuacji wykonania już tytułu wykonawczego poprzez całkowitą zapłatę roszczeń objętych egzekucją przez skarżącego dłużnika gotówką w kasie Komornika w dniu 5.04.2016 r.

W odpowiedzi na zażalenie pozwany wniósł o jego oddalenie w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu w postępowaniu zażaleniowym. Wskazał przy tym, że nakaz zapłaty nie został skutecznie doręczony pozwanemu, a w konsekwencji wydane postanowienie z dnia 14 kwietnia 2016 r. było prawidłowe. W konsekwencji nie było podstaw do nadania klauzuli wykonalności ww. nakazowi (został skutecznie doręczony dopiero po jej nadaniu), a zażalenie powoda jest całkowicie bezzasadne.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie okazało się w części niedopuszczalne, a w części bezzasadne.

Zgodnie z art. 370 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. Sąd pierwszej instancji odrzucił na posiedzeniu niejawnym zażalenie wniesione po upływie przepisanej terminu, nieopłacone lub z innych przyczyn niedopuszczalne. Stosownie zaś do treści art. 373 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. Sąd drugiej instancji odrzuca na posiedzeniu niejawnym zażalenie jeżeli ulegało ono odrzuceniu przez sąd pierwszej instancji.

Stwierdzić należy, że przepis art. 394 § 1 k.p.c. w sposób wyczerpujący określa katalog oraz rodzaje postanowień sądu pierwszej instancji na które przysługuje zażalenie. Wydane na podstawie art. 395 § 2 k.p.c. postanowienie o uchyleniu postanowienia zaskarżonego zażaleniem (pkt 1. sentencji) nie należy do kategorii postanowień wymienionych enumeratywnie w punktach od 1 do 12 art. 394 § 1 k.p.c. Oczywiście nie jest to także postanowienie kończące postępowanie w sprawie, gdyż takowym – w zakresie postępowania klauzulowego – będzie postanowienie o nadaniu albo odmowie nadania klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty. Uznać zatem należało, że na postanowienie wydane w trybie przewidzianym w art. 395 § 2 k.p.c. zażalenie nie przysługuje.

Z kolei jeśli chodzi o orzeczenie o zwrocie stronie opłaty sądowej (pkt 4. sentencji), to adresowane jest ono do strony, której zażalenie zostało uznane za oczywiście usprawiedliwione, a więc w tym przypadku do pozwanego. Z tych względów powód nie ma interesu prawnego (gravamen) w zaskarżeniu orzeczenia dotyczącego zwrotu przez Skarb Państwa kosztów sądowych uiszczonych przez przeciwnika procesowego i powoda nie obciążających. Zaś brak interesu prawnego sprawia, że wywieziony środek zaskarżenia należy potraktować jako niedopuszczalny.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy - na podstawie art. 373 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. - odrzucił jako niedopuszczalne zażalenie powoda na rozstrzygnięcia zawarte w punktach 1. i 4. zaskarżonego postanowienia.

Marginalnie już zatem tylko Sąd Odwoławczy zauważa, że w przypadku uwzględnienia przez sąd zażalenia na podstawie art. 395 § 2 k.p.c. odpisu tego środka odwoławczego nie doręcza się przeciwnikowi procesowemu.

Przechodząc do rozpatrzenia zażalenia powoda w części dotyczącej odmowy nadania klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty i zawieszenia postępowania egzekucyjnego Sąd Okręgowy stwierdza, że w tym zakresie kluczowe znaczenie miała odpowiedź na pytanie czy doszło do skutecznego doręczenia pozwanemu nakazu zapłaty wraz z odpisem pozwu? Konsekwencją bowiem uznania nakazu zapłaty za skutecznie doręczony było uprawomocnienie tego orzeczenia, a co za tym idzie nadanie mu klauzuli wykonalności.

Analizując w podanym zakresie okoliczności sprawy Sąd Okręgowy akceptuje ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego oraz ich konsekwencje prawne w zakresie oceny nieskuteczności doręczenia stronie pozwanej nakazu zapłaty z dnia 12 stycznia 2016 r., opatrzonego w dniu 14 marca 2016 r. klauzulą wykonalności.

Kwestię doręczania przesyłek sądowych dla przedsiębiorców, którym jest pozwana Spółka, reguluje przepis art. 133 § 2a k.p.c., zgodnie z którym (w brzmieniu mającym zastosowanie w tej sprawie): „Pisma procesowe dla przedsiębiorców i wspólników spółek handlowych, wpisanych do rejestru sądowego na podstawie odrębnych przepisów, doręcza się na adres podany w rejestrze, chyba że strona wskazała inny adres dla doręczeń. Jeżeli ostatni wpisany adres został wykreślony jako niezgodny z rzeczywistym stanem rzeczy i nie zgłoszono wniosku o wpis nowego adresu, adres wykreślony jest uważany za adres podany w rejestrze.”

W realiach tej sprawy odpis nakazu zapłaty został wysłany pozwanemu na adres jego siedziby wskazany w pozwie, będący aktualnym na ten dzień adresem widniejącym w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego (ul. (...) S.). Jednakże z przedłożonych przez pozwanego dokumentów wynika, że już w dniu 19 czerwca 2015 r., a więc sześć miesięcy przed wytoczeniem niniejszego powództwa, pozwany skutecznie złożył w Sądzie rejestrowym wniosek o zmianę adresu siedziby na ul. (...) S.. Z przyczyn od strony niezależnych wniosek ten został rozpoznany z kilkumiesięcznym opóźnieniem i dopiero w dniu 22 marca 2016 r. wpisany został nowy adres siedziby. A zatem w dacie doręczania pozwanemu odpisu nakazu zapłaty wydanego w dniu 12 stycznia 2016 r., tj. w lutym 2016 r. w rejestrze podany już był nowy adres siedziby pozwanej Spółki, choć nie był jeszcze wpisany w sposób, z którym mogłaby się zapoznać strona powodowa i Sąd pierwszej instancji. Z tych przyczyn w dniu 3 marca 2016 r. Przewodniczący uznał korespondencję wysłaną na poprzedni adres siedziby pozwanego za doręczoną z dniem 11 lutego 2016 r., stwierdził prawomocność nakazu zapłaty (k. 26), a następnie Sąd w dniu 14 marca 2016 r. nadał prawomocnemu nakazowi zapłaty klauzulę wykonalności. Przy czym należy zauważyć, że przesyłka zawierająca odpis nakazu zapłaty i odpis pozwu dla pozwanego została zwrócona z adnotacją „Błędna dane adresowe” i tylko niewpisanie do rejestru nowego adresu siedziby pozwanego pozwoliło uznać w dniu 3 marca 2016 r. tę przesyłkę za doręczoną. Ale ponieważ w dniu 18 marca 2016 r. Sąd powziął z pisma pełnomocnika pozwanego wiedzę o nowym adresie pozwanej Spółki, którą następnie zweryfikował przy pomocy wyszukiwarki KRS na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości, uzyskując wiedzę o wpisaniu nowego adresu, to konsekwencją tego było uznanie zażalenia pozwanego na postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności za oczywiście usprawiedliwione. Skutkowało to prawidłowym uchyleniem postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty i oddaleniem wniosku o nadanie klauzuli wykonalności, gdyż nakaz zapłaty – w świetle powziętej przez Sąd wiedzy – nie mógł zostać potraktowany za skutecznie doręczony stronie pozwanej, a więc nie nabrał waloru prawomocności, co jest warunkiem koniecznym do nadania orzeczeniu klauzuli wykonalności.

W konsekwencji nie budzi wątpliwości prawidłowość oddalenia przez Sąd Rejonowy wniosku powoda o nadanie klauzuli wykonalności. I na ocenę tę nie ma żadnego wpływu fakt odbierania przez pozwanego, już po złożeniu wniosku do KRS o zmianę adresu siedziby, ale przed wytoczeniem niniejszego powództwa korespondencji pomiędzy stronami, w tym wezwania do zapłaty. Z punktu widzenia prawomocności orzeczenia (tu nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym) liczy się prawidłowość doręczenia pozwanemu przez Sąd przesyłki zawierającej odpis orzeczenia

zgodnie z przepisami Kodeksu postępowania cywilnego, a w tej sprawie rzeczony doręczenie nie mogło być uznane za prawidłowe, gdyż przesyłka sądowa została doręczona na nieaktualny już adres, zaś pozwanego, który złożył skutecznie stosowny wniosek o zmianę adresu siedziby, nie mogą obciążać zaniechania po stronie organów wymiaru sprawiedliwości, a dokładnie sądu rejestrowego. Analogicznie, bez znaczenia dla skuteczności doręczenia pozwanemu odpisu nakazu zapłaty, pozostaje kwestia odbioru przez pozwanego przesyłki od Komornika sądowego skierowanej na poprzedni adres.

Jako niezasadne Sąd Okręgowy uznał też argumenty skarżącego dotyczące postanowienia o zawieszeniu postępowania egzekucyjnego na podstawie art. 821 § 1 k.p.c. Poza kognicją Sądu Odwoławczego w tym postępowaniu zażaleniowym pozostaje kwestia uiszczenia przez dłużnika należności objętej postępowaniem egzekucyjnym wszczętym na podstawie nakazu zapłaty, który w rzeczywistości nie nabrał waloru prawomocności. Ponieważ dłużnik kwestionował skuteczność doręczenia mu odpisu nakazu zapłaty i nadania nakazowi następnie klauzuli wykonalności, to właściwą drogą było zaskarżenie postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności przedmiotowemu orzeczeniu, a nie powództwo przeciwegzekucyjne.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. oddalił jako niezasadne zażalenie powoda w pozostały, ponad odrzucony, zakresie.

O kosztach postępowania zażaleniowego rozstrzygnie Sąd pierwszej instancji w orzeczeniu kończącym postępowanie co do meritum sprawy, w związku ze złożeniem przez pozwanego sprzeciwu od nakazu zapłaty z dnia 12 stycznia 2016 r.

SSO Agnieszka Woźniak SSO Piotr Sałamaj SSO Anna Budzyńska